

آزمه —ون ۱۱ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

ویژه پیاپی یازدهم

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش یازدهم - جامع نوبت اول
(۱۴۰۳/۰۱/۳۱)**

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

 @sanjesheducationgroup

 @sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۱ درست است.

برای آنکه ترکیب عطفی درست باشد، باید هر دو گزاره هر دو طرف درست باشد. پس:

$$(p \Leftrightarrow q) \equiv T$$

$$r \equiv T$$

ترکیب دو شرطی وقتی درست است که گزاره‌های هر دو طرف هم‌ارزش باشند و چون p درست است، پس q هم باید درست باشد. در نتیجه:

$$q \equiv T \Rightarrow \sim q \equiv F$$

۲. گزینه ۴ درست است.

عدد موردنظر را X فرض می‌کنیم، پس ربع آن $\frac{X}{4}$ و مربع ربع آن $(\frac{X}{4})^2$ خواهد بود. مربع آن X^2 و نصف مربع آن $\frac{X^2}{2}$ می‌شود.

$$\left(\frac{X}{4}\right)^2 - 2X = \frac{X^2}{16} - 2X = \frac{X^2}{2}$$

۳. گزینه ۴ درست است.

$\sim p \Rightarrow q$ هم‌ارز گزاره $p \vee q$ است؛ چون $p \vee q$ همواره درست است؛ بنابراین $(p \vee q) \sim$ نادرست است:
 $\sim \underbrace{(p \vee q)}_F \wedge (p \Leftrightarrow q)$

ترکیب $F \wedge (p \Leftrightarrow q)$ همواره نادرست است.

۴. گزینه ۳ درست است.

چون $g(x)$ تابعی همانی است، یعنی $g(x) = x$ بنابراین:

$$g(x) = (c-3)x + 3b \Rightarrow c-3=1, 3b=0 \Rightarrow c=4, b=0$$

همچنین $f(x)$ تابعی ثابت است، بنابراین ضریب x در ضابطه تابع باید صفر شود.

$$a^2 + 2b - 4 = 0 \xrightarrow{b=0} a^2 = 4 \Rightarrow a^2 - b^2 + c^2 = 4 - 0 + 16 = 20$$

۵. گزینه ۲ درست است.

با توجه به ضابطه تابع داریم:

$$f(\sqrt{2}) = [(\sqrt{2})^2 - 1/5] + |(\sqrt{3})^2 - 5| = \underbrace{[2 - 1/5]}_{1/5} + \underbrace{|3 - 5|}_{-2} = 1 + 2 = 3$$

۶. گزینه ۴ درست است.

با جایگذاری در توابع داده شده داریم:

$$f(-1) = \text{sign}(-2) = -1, g\left(\frac{5}{3}\right) = \left[2 \times \frac{5}{3} - 1\right] = \left[\frac{7}{3}\right] = 2, h\left(\frac{1}{2}\right) = \left|\frac{1}{2} - 5\right| = \frac{9}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{f(-1) + g\left(\frac{5}{3}\right)}{h\left(\frac{1}{2}\right)} = \frac{-1 + 2}{\frac{9}{2}} = \frac{2}{9}$$

۷. گزینه ۱ درست است.

نمودار تابع، محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۴ قطع می‌کند، بنابراین از نقطه $(0, 4)$ می‌گذرد. با جایگذاری در تابع داریم:

$$4 = 0 - b \Rightarrow b = \pm 4$$

نمودار تابع داده شده محور x ها را در نقطه‌ای به طول ۴ قطع می‌کند؛ بنابراین از نقطه $(4, 0)$ می‌گذرد، با جایگذاری در تابع داریم:

$$f(4) = 0 \xrightarrow{b=4} \Rightarrow |16a - 4| = 0 \Rightarrow 16a = 4 \Rightarrow a = \frac{1}{4} \quad \text{حالت اول:}$$

$$f(4) = 0 \xrightarrow{b=-4} \Rightarrow |16a + 4| = 0 \Rightarrow 16a = -4 \Rightarrow a = -\frac{1}{4} \quad \text{حالت دوم:}$$

$$f(x) = \left| \frac{1}{4}x^2 - 4 \right| = \left| -\frac{1}{4}x^2 + 4 \right| \Rightarrow f(3) = \left| \frac{9}{4} - 4 \right| = \frac{7}{4}$$

۸. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) + g(x) = 7x + 3 \xrightarrow{f(x)=x^2+9x} x^2 + 9x + g(x) = 7x + 3 \Rightarrow g(x) = 7x + 3 - x^2 - 9x \\ \Rightarrow g(x) = -x^2 - 2x + 3 \Rightarrow g(3) = -9 - 6 + 3 = -12$$

۹. گزینه ۲ درست است.

تابع $f(x)$ تابعی همانی است؛ بنابراین:

$$f = \{(3, a), (-1, b), (2, c), (d, 4)\} \Rightarrow a = 3, b = -1, c = 2, d = 4$$

تابع g تابعی ثابت است، بنابراین:

$$g(x) = 2a + d^2 + 2b = 2(3) + (4)^2 + 2(-1) = 19 \Rightarrow g(-1) = 19 \\ \Rightarrow (f+g)(-1) = f(-1) + g(-1) = -1 + 19 = 18$$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

$$f(3) = (3)^2 + \frac{2(3)}{2} = \frac{27}{2}, \quad f(-3) = 2(-3) - 4 = -10 \Rightarrow [f(3)] - |f(-3)| = \left[\frac{27}{2}\right] - |-10| = 13 - 10 = 3$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$f(-3) = -3(-3) - 1 = 9 - 1 = 8, \quad f(3) = \sqrt{3^2 - 2(3) + 1} = \sqrt{4} = 2, \quad f(0) = -3(0) - 1 = -1 \\ f(-3) + f(3) - f(0) = 8 + 2 - (-1) = 11$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

چون $f(x)$ یک تابع است لذا در $x = 2$ باید حاصل دو ضابطه برابر باشد.

$$f(2) = 3 \Rightarrow 2m(2) - 5 = 3 \Rightarrow 4m = 8 \Rightarrow m = 2$$

$$f(x) = \begin{cases} 3 & x \geq 2 \\ 4x - 5 & x \leq 2 \end{cases}$$

$x = 1$ در دامنه $x \leq 2$ و $x = 7$ در دامنه $x \geq 2$ قرار دارد بنابراین:

$$f(1) = (4 \times 1) - 5 = -1 \quad \text{و} \quad f(7) = 3 \Rightarrow f(1) - f(7) = -1 - 3 = -4$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

دامنه مشترک را می‌یابیم که $\{2, 9\}$ است

$$x = 2 \Rightarrow \frac{g(2)+1}{f(2)} = \frac{9+1}{1} = 10 \Rightarrow (2, 10) \\ \Rightarrow \frac{g+1}{f} = \{(2, 10), (9, 1)\} \\ x = 9 \Rightarrow \frac{g(9)+1}{f(9)} = \frac{2+1}{3} = \frac{3}{3} = 1 \Rightarrow (9, 1)$$

۱۴. گزینه ۴ درست است.

نمودار تابع $y = -x^2$ ، سهمی رسم شده در گزینه ۴ می‌تواند باشد.

$$f(x) = x \Rightarrow y = -f^2(x) = -x^2$$

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$[-5/5] = -6 \quad \left[-\frac{3}{4}\right] = [-0, 75] = -1 \quad [-(-3/5)] = [3/5] = 3$$

$$[8/5] = 8 \quad [-3/11] = -4$$

$$A = \frac{-6 + (-1) + 3}{8 - (-4)} = \frac{-4}{12} = -\frac{1}{3}$$

۱۶. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم ضابطه در تابع همانی، $y = x$ است.

$$\frac{2mx^3 + 6nx^2 + k - 2}{3kx} = x \Rightarrow 2mx^3 + 6nx^2 + k - 2 = 3kx^2$$

برای آن که هم‌ارزی فوق برقرار باشد باید ضرایب جملات مشابه در طرفین تساوی، یکسان باشند.

$$\begin{cases} 2m = 0 \Rightarrow m = 0 \\ k - 2 = 0 \Rightarrow k = 2 \\ 6n = 3k \Rightarrow 6n = 6 \Rightarrow n = 1 \end{cases}$$

$$\frac{n + 1 - m}{k} = \frac{1 + 1 - 0}{2} = 1$$

۱۷. گزینه ۳ درست است.

در دو بازه $X < 0, X \geq 0$ نمودار را رسم می‌کنیم: (۱) برای $X \geq 0$ دو تابع f و g قرینه‌اند پس حاصل جمع آن‌ها صفر ($y = 0$) می‌شود (۲) برای $X < 0$ نمودار f یک واحد به بالا منتقل می‌شود.

۱۸. گزینه ۲ درست است.

شاخص، یک معیار آماری است که تغییرات نسبی در جامعه آماری را نشان می‌دهد.

۱۹. گزینه ۱ درست است.

خط فقر را به روش نصف میانگین محاسبه می‌کنیم:

$$\bar{x} = \frac{6 + 6 + 7 + 7 + 7/5 + 8 + 8 + 8/5 + 12 + 14}{10} = \frac{84}{10} = 8,4$$

$$\text{خط فقر} = 8,4 \div 2 = 4,2$$

با توجه به خط فقر و داده‌ها هیچ فردی زیر خط فقر قرار ندارد (هر ۱۰ نفر بالای خط فقر قرار دارند)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{\text{شاخص مسکن در سال } 1400 \times \text{هزینه مسکن در هر ماه سال } 1395}{\text{شاخص مسکن در سال } 1395} = 1400 = \text{هزینه مسکن در هر ماه سال } 1400$$

$$\Rightarrow \frac{4 \times 160}{100} = 6,4 = \text{میلیون تومان}$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۲۱. گزینه ۱ درست است.

شکل درست موارد نادرست:

شماره (۳) قطعات ← غزل‌های

شماره (۶) مکاتیب ← لمعات

شماره (۸) نظم ← نظم و نثر (علوم فنون ۲ - ص ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد غیرپاسخ:

(الف) از ویژگی‌های «فکری شعر» عراقی است که به‌درستی ذکر نشده است؛ اصلاح عبارت:

«پرهیز از زهدریایی و توجه به پالایش درون، برتری عشق بر عقل، مفاهیم و اندیشه‌های شعر سبک عراقی را رقم می‌زنند.»

(ب) از ویژگی‌های «ادبی شعر» عراقی است.

(پ) از ویژگی‌های «زبانی نثر» عراقی است که به‌درستی ذکر نشده است؛ اصلاح عبارت:

حاشیه نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت.

(ج) از ویژگی‌های «فکری نثر» عراقی است. (علوم فنون ۲ - ص ۳۷ و ۳۸؛ سطح دشواری متوسط)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

رفاه اقتصادی مردم در دوره صفوی و آبادانی شهرهای ایران و رونق تجارت و کسب و کار این امکان را برای همه مردم فراهم آورده بود

که هر کس به اندازه توان خود به امور فرهنگی از جمله ادبیات، بپردازد. (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۶۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

- وحشی بافقی از دیگر شاعران این دوره (قرن دهم) است که سبک شعرش حدّ واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد یعنی

سبک هندی است. (ص ۶۰)

- مکاتیب، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست. اثر اخیر سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد. (ص ۱۴)

- سعدی، استاد سخن نه تنها در ادبیات تعلیمی سخن‌گوی ضمیر خودآگاه ایرانی است، در سرودن غزل‌های عاشقانه نیز سرآمد

شاعران و نویسندگان فارسی‌زبان است. (ص ۱۴)

- برخی از تکبیت‌های غزل صائب تبریزی، شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بسیاری از آن‌ها به‌صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند. (ص ۶۱)

نام شاعر یا نویسنده به‌ترتیب براساس ویژگی کلامی وی، در صفحات زیر قابل مطالعه است:

- وحشی بافقی (ص ۶۰)

- مولوی (ص ۱۴)

- سعدی (ص ۱۴)

- صائب تبریزی (علوم فنون ادبی ۲ - ص ۶۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

سه مورد خطای متن و شکل اصلاح شده هر یک عبارت‌اند از:

حبیب‌الستیر ← شرفنامه بدلیسی

حسن‌بیگ روملو ← وحید قزوینی

دارد ← ندارد (نثر مصنوع این دوره، حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم را ندارد.)

(علوم فنون ادبی ۲ - ص ۸۴؛ سطح دشواری متوسط)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

شکل اصلاح‌شده گزینه پاسخ:

انحطاط ادبی در این زمان از دوره تیموری بیشتر شده است. (علوم فنون ادبی ۲ - ص ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های آمده در «ت» و «پ» در قلمرو «زبانی» نثر سبک هندی قرار می‌گیرند.

(علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۸۴ و ۸۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

موضوع کتاب‌ها در گزینه‌های دیگر عبارت‌اند از:

مجالس المؤمنین: زندگی‌نامه

جامع عباسی: فقه

رشحات عین الحیات: عرفان (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۸۳ و ۸۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

سخنی را «دبی» می‌گویند که دست کم یکی از آرایه‌های بیان (تشبیه، استعاره، مجاز، کنایه) را داشته باشد. در این گزینه هیچ آرایه‌ای دیده نمی‌شود و بیت تنها سخنی منظوم است و جنبه ادبی ندارد. در گزینه‌های «۱» و «۲» تشبیه و در گزینه «۳» استعاره موجب ادبی شدن ابیات شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه «روندگان» به «باد»

(۲) تشبیه «گاو» به «بهار خرم»

(۳) «لاجورد»، استعاره از «آسمان» و «ارغوان»، استعاره از «نور خورشید» (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

در این بیت هیچ تشبیهی دیده نمی‌شود.

* دقت داشته باشید که فریب «چو» را نخورید. «چو» تنها به معنای «مانند» ادات تشبیه است و علاوه بر این معنا ممکن است پیوند وابسته‌ساز به معنای «وقتی که ...» و یا به معنای «چگونه» در نقش «قید» یا «مسند» باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه «خود شاعر» در ناشکیبایی به «ماهی» که در دوری از آب نمی‌تواند صبور باشد.

(۳) تشبیه «روی معشوق» به «آتش»

(۴) تشبیه «رخ معشوق» به «قمر» و «خود معشوق» به «خورشید»

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس سوم؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

در این بیت واژه «فام» به معنای «رنگ» آمده است و ادات تشبیه نیست. «فام» به معنای «مثل، مانند، همچون و ...» ادات تشبیه محسوب می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «سلسله مو» و «دام بلا» دو تشبیه فشرده اضافی هستند و «سلسله مو» به صورت غیراضافی به «حلقه دام بلا» تشبیه شده است.

(۲) در ترکیب «لب یاقوت فام» به ترتیب «لب» مشبه، «یاقوت» مشبه به و «فام» ادات تشبیه است و تشبیه از نوع گسترده است.

(۴) «خود شاعر» به «چنگ و دف» تشبیه شده است. شاعر (مشبه)، چو (ادات تشبیه)، سر برنیوردن و دریدن پوست (وجه شبه) چنگ و دف (مشبه به) (علوم و فنون ادبی ۲ - درس سوم؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۲. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه «دم» در ترکیب «دم درکش» قرار گرفته و جزئی از کنایه است و استقلال ندارد تا آن را جانشین واژه‌های قلمداد کرد و مجاز گرفت.

دقت داشته باشید که اگر معنای مجازی را به جای واژه مجاز قرار دهیم نباید اجزای دیگر کلام به هم بریزد یعنی در ترکیب «دم درکش» نمی‌توان معنای مجازی «دم» را جایگزین کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها: در گزینه‌های دیگر «دم» در معنای مجازی «لحظه» به کار رفته است. (علوم و فنون ادبی ۲ - درس ششم؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

* نخست باید بدانیم که مهم‌ترین نوع مجاز آن است که علاقه یا پیوند بین واژه مجاز و معنای مجازی «شباهت» باشد. به عبارت دیگر، استعاره مصرحه باشد. در گزینه «۲»، «سرو» مجاز از «قامت» معشوق است که از راه شباهت ساخته شده است و می‌توان گفت: «قامت مانند سرو است.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر گزینه‌ها «سرو» معنای حقیقی دارد. (علوم و فنون ادبی ۲ - درس ششم؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، «مه» (ماه)، استعاره از «چهره معشوق» و «عنبر سارا»، استعاره از «زلف معشوق» است (که به چوگان تشبیه شده).
* دقت داشته باشید که این چند اصطلاح یک معنا دارند؛ آن هم، «استعاره مصرحه» است: «ساختن استعاره با حذف مشبّه، مجاز به علاقه شباهت، مهم‌ترین نوع مجاز» پس اگر در صورت سؤال هر کدام از این موارد را دیدید به استعاره مصرحه فکر کنید.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سر (استعاره مکنیه - تشخیص) استعاره با حذف مشبّه به (توجه: (ره بردن) بوی عنبر و گل در مصراع دوم نیز می‌تواند استعاره مکنیه و تشخیص محسوب شود که در این صورت استعاره با حذف مشبّه خواهد بود).

(۲) فاقد استعاره

(۳) فاقد استعاره

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس نهم؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۵. گزینه ۳ درست است.

در بیت این گزینه تنها استعاره مکنیه (حذف مشبّه به) از نوع تشخیص به کار رفته است و استعاره مصرحه در آن دیده نمی‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ای نسیم سحر: استعاره مکنیه؛ تشخیص از راه خطاب (تشخیص خطابی)، «مه» (ماه): استعاره مصرحه از «معشوق».

(۲) زبان سوسن آزاده: استعاره مکنیه؛ تشخیص، «دیر کهن»: استعاره مصرحه از «دنیا».

(۴) صبا: استعاره مکنیه؛ تشخیص از راه خطاب (تشخیص خطابی)، «غزال رعنا»: استعاره مصرحه از «معشوق».

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس نهم؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

در بیت «ب» استعاره مصرحه نیست؛ حذف گزینه «۳و۲» و در بیت «پ» تشبیه نیست؛ حذف گزینه «۴»
* توجه داشته باشید که در تست‌های ترکیبی باید بر اساس نبود آرایه گزینه‌ها را رد کنید تا به پاسخ درست برسید سپس با بررسی آرایه‌های پاسخ پیشنهادی، به پاسخ قطعی دست پیدا کنید
بررسی آرایه‌های پیشنهادی:

الف - تشبیه: سروبالا (کسی که بالای قامت) او مانند سرو است)

* توجه داشته باشید که گاهی طرفین تشبیه باهم ترکیب می‌شوند و یک صفت مرکب می‌سازند که می‌توان آن را «ترکیب تشبیهی» یا «تشبیه در واژه» نامید.

ت - صنم (بت): استعاره از معشوق

پ - باد صبا: تشخیص (در طول بیت نسبت‌های انسانی به باد صبا داده شده است).

ب - شهر: مجاز از مردم شهر

* در مجاز حتماً به قرینه توجه کنید چون مجاز زمانی شکل می‌گیرد که قرینه‌ای باشد. در این مجاز «دل» قرینه است و ما را از معنای حقیقی «شهر» منصرف می‌کند. (علوم و فنون ادبی ۲ - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه پایه دوم مصراع دوم درست جدا نشده است. شکل درست مصراع دوم: باز گرد / خانه ان / باز گشت
بررسی وزن ابیات گزینه‌ها:

(۱) تکرار «مستفعل مفعولن = مفعول مفاعیلن»

(۲) تکرار «مفاعیلن»

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (توجه: مصراع اول این بیت وزن مفتعلن مفتعلن فاعلن را نیز دارد و دو وزنی است).

(۴) تکرار «فاعلاتن» (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۴ درست است.

در این گزینه هجای پایانی نیم‌مصراع اول و سوم در واژه «دجله» کوتاه است و چون وزن بیت همسان دولختی است این هجاها معادل هجای بلند پایان مصراع شمره می‌شود.

نکته: «ن» (نون ساکن) پس از مصوّت بلند، هجای کشیده نمی‌سازد و هجای پایان نیم مصراع اول در گزینه «۳» همانند هجای پایان مصراع‌ها در گزینه «۱» و «۳» به‌خودی خود بلند هستند. (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۸۹؛ سطح دشواری: دشوار) **گزینه ۲ درست است.**

ای مَس تِ شَب	رُو کی س تی	آ یا م کِه	مَن نی س تی
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

(علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۶۵؛ سطح دشواری: متوسط)

گزینه ۴ درست است.

وزن بیت مورد سؤال و گزینه ۴ ← فعلاتن فعلاتن فعلاتن است.

دَ رِ اَن دِی	شِ بِ بَس تَم	قَ لَ کِه وَه	م شِ کَس تَم
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱:

تَ کِ با جا	نِ بِ خَص مَت	بِ اِ را دَت	نَ ظَ رَسَت
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فَعِلن

۲:

دِی گَ رانِ را	عِی دِ گَرِ قَر	دا ست ما را	این دَ مَسَت
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعِلن

۳:

هَر کِ دِ لا	را م دید *	اَز دِ لَ شا	را م رَفَت
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مفتعلن	فاعِلن	مفتعلن	فاعِلن (وزن دو لختی)

توجه: در اوزان دولختی، هجای پایان نیم‌مصراع مانند هجای پایان مصراع، بلند محسوب می‌شود. (هجاهای مربوط با * مشخص شده است)

۴:

گَ دَ رَز دَس	تِ رَ قِ بان	نَ تَ وان کَر	دِ بِ کو یَت
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس پنجم؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

وزن بیت سؤال:

پِکِ رُو ز	بِ شِیِ دَا یِیِ	دَر زُلِ فِ	تُ آ وِیِ زَمِ
U - -	- - - U	U - -	- - - U
مفعول	مفاعیلین	مفعول	مفاعیلین (وزن دو لختی)

توجه: با برش چهارتایی سه تایی بیت، وزن (مستفعل مفعول مستفعل مفعولن) به دست می آید. (علوم و فنون ادبی ۲ - درس یازدهم؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

بیت گزینه «الف» را به دو شکل «مفعول مفاعیلین مفعول مستفعل و مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن» می توان تقطیع کرد و بیت گزینه «پ» را به دو صورت (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن / مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن) قابل تقطیع است. تقطیع هجایی هر گزینه:

الف:

گَر مَن زَ	لَ تِیِ دَا رَمِ	بِرِ خَا کِ	دَ رَتِ مِیِ زَمِ
U - -	- - - U	U - -	- - - U
مفعول	مفاعیلین	مفعول	مفاعیلین (دو لختی/دوری)

ب:

رُو یِ تِ چُن	تُو بَ هَارِ*	جِلِ وِ گِ رِیِ	مِیِ کُ نَدِ
- U U -	- U -	- U U -	- U -
مفتعلن	فاعلن	مفتعلن	فاعلن (دو لختی/دوری)

پ:

پِکِ عُمِ رِ	دُو رُ تَنِ هَا	تَنِ هَا بِ	جُرِ مِ اِیْنِ کِ
U - -	- - U -	U - -	- - U -
مفعول	فاعلاتن	مفعول	فاعلاتن (دو لختی/دوری)

ت:

هَمِ تَا زِ رُو	یَمِ هَمِ خِ جِلِ	هَمِ شَا دَمَانِ	هَمِ تَنَگِ دِلِ
- U - -	- U - -	- U - -	- U - -
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس یازدهم؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۳. گزینه ۲ درست است.

الف:

پِرِ دِ بَا شَدِ	اَن کِ جَا نَا	نِیِ شِ نِیْسْتِ
زَا رِ مَفِ لُو	کَانَ کِ بُسِ تَا	نِیِ شِ نِیْسْتِ
- - U -	- - U -	- U -
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

ب:

جان نَ دا رَد	آن کِ جا نا	نی ش نیست
تنَ گ عی شَسَد	تان کِ بَس تا	نی ش نیست
— U —	— U —	— U —
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس پنجم؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۴ درست است.

۱:

مَ نِ بی ما	یِ کِ با شَم	کِ خَ ری دا	رِ تْ با شَم
— U —	— U —	— U —	— U —
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

۲:

رَف تَ مُ سَر	مَس تَ شُ دَم	وَز طَ رَ با	کَن دِ شُ دَم
— U —	— U —	— U —	— U —
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

۳:

وُ جو دی دا	رَ مَزِ مِه رَت	گُ دا زان
— U —	— U —	— U —
مفاعیلن	مفاعیلن	فعلولن

۴:

هَم چُ نان نا	پُخ تِ با شَد	هَر کِ بَر آ	تَش نَ جو شَد
— U —	— U —	— U —	— U —
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی ۲ - درس پنجم و هشتم؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

۱: گَر بِ نَ وا	زی بِ لُطَف*	وَر بِ گُ دا	زی بِ قَهَر
۲: گَر شَ بِ هِج	ران مَ را	تا خ تَ نا	رَد ا جَل
۴: هَر غَ زَ لَم	نا مِ اِیست*	صو رَ تِ حا	لی دَ رو
— U —	— U —	— U —	— U —
مفتعلن	فاعلن	مفتعلن	فاعلن

تقطیع گزینه پاسخ:

۳:

بِ کُ دا م	مَدَّه بَس تین	بِ کُ دا م	مِیل لَ تَس تین
U — U —	— U —	U — U —	— U —
فعلات	فاعلاتن	فعلات	فاعلاتن (دولختی/دوری)

(علوم و فنون ادبی ۲ - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت توصیف قدرتمندی پادشاهی است که به خاطر قدرتش آسمان برایش امان می‌فرستد تا حوادث او را تهدید نکند.
* توجه داشته باشید که در این بیت واژه «امانت» یعنی «مان به تو...»
بررسی سایر گزینه‌ها:
در سایر ابیات مفهوم «امانت» همان مفهوم عرفانی «عشق» است که خدا در وجود انسان به ودیعه نهاد.
(علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۷۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

در بیت اول این گزینه شاعر از مستی بی‌خمار سخن می‌گوید؛ در حالی که در بیت دوم گزینه از خماری دائم شکایت می‌کند که وصال هم آن را نمی‌شکند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) مفهوم مشترک دو بیت، خندان بودن در میان غم و سختی است.
(۲) مفهوم مشترک دو بیت، همواره در بلا بودن شاعر است.
(۳) مفهوم مشترک دو بیت، حیرت و سرگشتگی شاعر است. (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۷۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت برتری خوشبویی عاشق نسبت به مشک به خاطر عشق ورزیدن به زلف معشوق است.
* توجه داشته باشید که خرقة ستاندن از کسی کنایه از مرید کسی بودن است و شاعر می‌گوید: نافه خوشبو مرید ماست چرا که ما از اردتمندان زلف معشوق هستیم.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) حلقه زنجیر بودن حلقه چشم معشوق برای عاشق، از راه نگاه، در بند و زندان بودن عاشق: (گریزناپذیری عشق)
(۳) از بخت بد در شبستان بودن: (شکایت از بخت)
(۴) از چشم یار افتادن: (بی‌اعتنایی معشوق) (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۷۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی ابیات به ترتیب مفاهیم:
ت) مانند گل پژمرده بر مزار شدن: (بی‌اعتباری)
ب) مانند گرداب در سرگشتگی اختیار نداشتن: (بی‌اختیاری)
پ) مانند برگ چنار در چمن‌زار بی‌فایده افتادن و ناتوانی در گرگشایی از مردم: (ناسودمندی)
الف) از مژگان ابر بهار دور افتادن و بهره نبردن از باران آن: (بی‌بهرگی). (علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۸۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۰. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت بیان شدت شوق است. شاعر در این بیت به توصیف شدت شوق خود پرداخته و آن را از برق و شعله برتر دانسته است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
در گزینه‌های دیگر شاعر با اشاره به ناپایداری زیبایی لاله و گل، زیبایی انسان و رفتن صبح و خندواری طبیعت به مفهوم مشترک «ناپایداری» تأکید می‌کند.
(علوم و فنون ادبی ۲ - ص ۶۲؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۱. گزینه ۳ درست است.

در دیدگاه اول به تعامل جهان‌ها، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویت طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی، و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دو عبارت اول مربوط به دیدگاه سوم است و عبارت سوم مربوط به دیدگاه اول.

(۲) عبارات همگی مربوط به دیدگاه دوم است.

(۴) عبارت اول مربوط به دیدگاه دوم، عبارت دوم مربوط به دیدگاه سوم و عبارت سوم مربوط به دیدگاه اول است.

<p>محدود شدن جهان تکوینی به جهان طبیعت جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی تفاوت قائل نشدن بین علوم طبیعی و انسانی ذهن افراد دارای هویت طبیعی و مادی</p>	}	دیدگاه اول:
<p>جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی جهان ذهنی و فردی تابع فرهنگ اهمیت نداشتن جهان ذهنی و تکوینی جایگاه ویژه قائل شدن برای جامعه فرهنگ</p>	}	دیدگاه دوم:
<p>(دیدگاه قرآنی) محدود نبودن جهان تکوینی به جهان طبیعت</p>	}	دیدگاه سوم:

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱، ص ۷ و ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

- تعهد و مسئولیت زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌ها را فراهم می‌کند.

- فرهنگ‌های بدون حقیقت، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند.

- با عدالت می‌توان از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن امکانات پیشگیری کرد.

- فرهنگ جهانی با سطح اول عقلانیت باید بتواند به پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان پاسخ دهد.

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی:

- عقلانیت سطح اول ← انسان ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر دربارهٔ انسان و جهان پاسخ دهد، اگر چنین شد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

- عقلانیت سطح دوم ← در شرایط تاریخی مختلف با پرسش‌ها و نیازهای متفاوتی مواجه می‌شود باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغییر بشر را داشته باشد و براساس عقاید خود، به آن پاسخ دهد.

- تعهد ← فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولین را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۲، ص ۱۴ و ۱۵ و ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل نداشتن پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی، ظاهر دینی خود را حفظ کند.

در مقابل، استبداد استعماری به دلیل عمل در سایه قدرت و سلطهٔ جهان غرب، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

روشنگری		
پیامد	ویژگی	دوره زمانی
دئیسم	عقل‌گرایی، نفی وحی	قرون ۱۷ و ۱۸
دانش‌ابزاری	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	قرون ۱۹ و ۲۰
بحران معرفتی	افول تجربه‌گرایی و نفی تجربه و نفی عقل و وحی	پایان قرن ۲۰

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۵، ص ۴۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به پرسش درباره فرآیند تکوین باید توجه داشت که مراحل فرآیند به درستی در پاسخ آمده باشد.

مراحل تکوین نظام نوین جهانی:

(۱) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار (زوال تدریجی قدرت کلیسا - پدید آمدن دولت - ملت‌هایی با ویژگی‌های نژادی و قومی - حاکمیت فئودال‌ها)

(۲) پیوند قدرت با تجارت و صنعت (رشد تجاری و برده‌داری - انتقال برده‌های آفریقایی به مزارع آمریکایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - جایگاه برتر داشتن بازرگانان نسبت به زمین داران - انباشت ثروت - نیازمند بودن بازرگانان به حمایت نظامی دولت‌مردان)

(۳) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و فراماسونری (ایجاد سیاست سکولار - استفاده از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت - تأثیر بر نخبگان سیاسی)

(۴) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی (اشغال کامل نظامی برخی کشورها - مواجهه جوامع استعمارزده با استعمار نو و فرانو) بررسی گزینه‌ها:

در گزینه ۲: عبارت اول مربوط به مرحله (۱)، عبارت دوم مربوط به مرحله دو است و چهارم مربوط به مرحله (۳) و عبارت سوم مربوط به مرحله (۲) است.

در گزینه ۳ و ۴: عبارت اول مربوط به مرحله (۱)، عبارت دوم مربوط به مرحله (۲)، عبارت سوم مربوط به مرحله (۴) و عبارت آخر مربوط به مرحله (۳) است. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۷، ص ۵۷ تا ۶۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

- کشورهای عضو بریکس، خود را حامی کشورهای در حال رشد و ارتقادهنده، وضعیت آن‌ها و نیرویی برای حفظ صلح جهان می‌دانند. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۸، ص ۶۸ و ۶۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۱ درست است.

- بحران موشکی کوبا جهان را تا آستانه جنگ جهانی سوم پیش برد.

- تقابل شمال و جنوب تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی، دیگر بار فعال خواهند شد.

- دیدگاه کنت، جنگ در فرهنگ و تقابلی جامعه جدید غربی را امری عارضی و تحمیلی می‌داند، نه ذاتی و معتقد است بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد.

- اصطلاح استعمارگر و استعمارزده به خودباختگی فرهنگی اشاره دارد. براساس نظریه مرکز و پیرامون، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱، ص ۸۴، ۸۵، ۸۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

مهم‌ترین بحران اقتصادی در فاصله بین دو جنگ جهانی یعنی سال ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ اتفاق افتاد که زیان آن کمتر از زیان‌های اقتصادی جنگ جهانی نبود.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۱، ص ۹۰، ۹۲، ۹۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

- بیدارگران نخستین، خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند.

- با شکل‌گیری استعمار و نفوذ دولت‌های غربی در کشورهای اسلامی، جریان اجتماعی دیگری به موازات نخستین بیدارگران اسلامی شکل گرفت.

- به هم ریختن نظم پیشین به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی انجام شد.

- یکی از ویژگی‌های اساسی اندیشه درست این است که اجزای آن دارای انسجام‌اند. از این‌رو به دیدگاهی که در آن تضاد و تناقض وجود دارد، به دیده شک و تردید نگریسته می‌شود. اندیشه التقاطی در همین ویژگی دچار نقص است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱- استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت.

۲- منورالفکران، بیداری را در گذر از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غربی می‌دانستند.

۳- برخی حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ آشکارا اندیشه‌های غیرتوحیدی را مطرح می‌کردند و برخی دیگر از رویارویی مستقیم با باورهای دینی مردم خودداری می‌کردند. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۳، ص ۱۰۹ تا ۱۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

پ: در جامعه تغلب، هدف از تسلط بر دیگر جوامع، خوار و مقهور کردن دیگران است.

ت: استعمارنو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. اما در استعمار فرانسه، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳ و ۴، ص ۲۴، ۲۵، ۲۷، ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

- افول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن:

روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود، ولی پس از اینکه مشخص شد علم تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است. استقلال معرفت علمی - تجربی مخدوش شد و هویت روشنگرانه آن مورد تردید قرار گرفت. تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

- ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن:

متفکران پسمدرن زمانی در اصول و مبانی فرهنگ غرب تردید کردند که سیاست و اقتصاد جهان غرب، ابعاد جهانی پیدا کرد. فرهنگی که توان معرفتی لازم برای دفاع از ابعاد گسترده اقتصادی و سیاسی خویش را نداشته باشد، به حیوان فرتوتی می‌ماند که با وجود جثه عظیم خود، زمین گیر و آسیب‌پذیر شده است.

بررسی گزینه‌های نادرست.

در سایر گزینه‌ها موارد داده شده، جابه‌جا نوشته شده است. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱۲، ص ۱۰۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

- جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند، اما تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیشتر به شیوه‌های دیگر انجام می‌شود - توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی - تثبیت مرجعیت علمی غرب - جوامع سوسیالیستی با دو مشکل اساسی روبه‌رو شدند:

الف) از بین رفتن آزادی افراد: به بهانه عدالت اقتصادی، نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

ب) پیدایش طبقه جدید: با اینکه مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه بر اساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت - اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

۱- جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند.

۲- کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

۴- غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی موردنظر به دست می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۷، ۸، ۹، ص ۵۹، ۶۸، ۷۱، ۷۹، ۸۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

- در دورهٔ رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.
- جامعهٔ جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.
- هنگامی که جامعهٔ جهانی عرصهٔ حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، تعاملات، گفت‌وگو و برخورد‌های فرهنگی و تمدنی رخ خواهد داد.
- روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۲- استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

۳- فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود.

۴- رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی دارای پیامدهایی همانند: وادار شدن برخی نخبگان جهان غرب به جست‌وجوی سنت‌های قدسی‌ودینی - بازگشت مهاجران ساکن کشورهای غربی به سوی هویت دینی خود - رونق گرفتن بازار معنویت‌های کاذب و دروغین. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۵، ۶، ۷، ص ۴۳، ۵۰، ۵۵، ۵۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

- فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها بر می‌گردد. این آموخته‌ها، زمینه‌ای برای پاسخ‌گویی به این پرسش‌ها فراهم می‌کنند: فرهنگ جهانی چیست؟ چرا برخی فرهنگ‌ها جهانی می‌شوند؟
- رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شد.
- برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۲- جنگ‌های صلیبی موجب فروریختن اقتدار کلیسا شد.

۳- دولت - ملت‌ها: کشورها، اعضای خود را یک ملت می‌دانند و یک دولت آن‌ها را اداره و نمایندگی می‌کند.

۴- قدرت نظامی، سیاسی، اقتصادی و جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان کشورهای اسلامی را مرعوب و شیفتهٔ فرهنگ می‌ساخت. (جامعه‌شناسی (۲) - درس ۱، ۲، ۵، ۷، ۱۲، ۱۵، ۳۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

- در نیمهٔ اول قرن بیستم، با روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی، علم از داورهای ارزش دست برداشت و به امور طبیعی محدود شد.
- فرهنگ غرب با انکار حقایق قدسی، نه تنها به آرمان‌های انقلاب فرانسه نرسید بلکه با اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم به پوچ‌گرایی، یأس و ناامیدی و مرگ آرمان‌ها و امیدها انجامید.
- برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیهٔ عرب، سازمان کنفرانس اسلامی شکل گرفته است.
- جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.
بررسی گزینه‌های نادرست:

۱- سکولاریسم اشاره به جهان دنیوی و هستی‌شناسانهٔ غرب دارد.

۳- روشنگری مدرن از قرن نوزدهم مبتنی بر حس و تجربه بود و بر اساس آن، شناخت غیرتجربی، علمی داشته نمی‌شد.

۴- توجیه حملات نظامی کشورهای غربی به کشورهای غیرغربی به نوعی بازتاب نظریه هانتینگتون است.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۸، ۱۰، ۱۳، ص ۶۹، ۸۸، ۸۹، ۹۹، ۱۰۱؛ سطح دشواری: دشوار)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۲ درست است.

- عبارت «سرخیز باش تا کامروا شوی»، یک اعتقاد قوی و رایج به شمار می آید که باور را تشکیل می دهد.
 - در عبارت دوم، رفتار سارا با شناخت او ناهماهنگ است.
 - در عبارت سوم فاطمه معتقد است که تلاش او با نتیجه کارش رابطه ندارد.
- (روانشناسی - درس ۷ - ص ۱۶۵، ۱۶۹ و ۱۷۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

- عبارت اول: به توانایی ذهنی و استعداد اشاره دارد که اسنادی درونی و پایدار و غیرقابل کنترل است.
- عبارت دوم: به دشواری تکلیف اشاره دارد که اسنادی بیرونی، پایدار و غیرقابل کنترل است.
- عبارت سوم: به عواملی بیرونی رشد کشور اشاره دارد و اسنادی پایدار و غیرقابل کنترل است.
- عبارت چهارم: اسنادی درونی، ناپایدار و قابل کنترل است. (روانشناسی - درس ۷ - ص ۱۷۵ و ۱۷۶؛ سطح دشواری: دشوار)

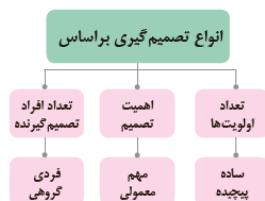
۶۸. گزینه ۱ درست است.

- علاقه برای معلم شدن در سجاد اشاره به انگیزه درونی دارد و این موضوع که مهران از تفریحات خود برای بهبود درس خود صرف نظر کرده است، اشاره به تأیید نگرش دارد و عامل هدفمندی را بیان می کند. (روانشناسی - درس ۷ - ص ۱۶۰ و ۱۶۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت های نادرست:

- انتخاب دوست صمیمی تصمیمی مهم و فردی است.

پیچیده	ساده	تعداد اولویت ها
مهم پیچیده	مهم ساده	میزان اهمیت
معمولی پیچیده	معمولی ساده	اهمیت بالا یا مهم
		معمولی

- در حل مسئله با بازآفرینی راه حل ها سروکار داریم.

حل مسئله	تصمیم گیری	
توجه به یافتن راه حل ها	توجه به موضوع انتخاب ها	۱
سرو کار داشتن با راه حل ها	سروکار داشتن با اولویت ها	۲
انتخاب راه حل منتهی به حل مسئله	انتخاب بهترین اولویت	۳

- عبارت سوم و چهارم درست است. (روانشناسی - درس ۶ - ص ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۰ و ۱۴۲؛ سطح دشواری: آسان)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

عبارت اول اجرای بهترین اولویت ← مرحله ۵

عبارت دوم بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله ۷

عبارت سوم بیان ویژگی هر انتخاب یا الویت ← مرحله ۳

عبارت چهارم تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر ← مرحله ۶ (روانشناسی - درس ۶ - ص ۱۴۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

- هر یک از گزینه های ۱ (بارش مغزی) و ۲ (کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب) و ۴ (خرد کردن) به روش های اکتشافی حل مسئله اشاره دارد؛ ولی گزینه ۳ براساس نیازسنجی منطقی انجام گرفته است؛ پس اشاره به روش تحلیلی حل مسئله دارد. (روانشناسی - درس ۵ - ص ۱۲۴، ۱۲۶ و ۱۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

هر سه عبارت اول و دوم و پنجم جزو مسائل مربوط به علوم انسانی هستند؛ پس خوب تعریف نشده‌اند ولی عبارت سوم و چهارم خوب تعریف شده هستند؛ زیرا علت آن‌ها مشخص است. (روان‌شناسی - درس ۵ - ص ۱۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول به دانش عمومی اشاره دارد که بیانگر حافظه معنایی است.
 - عبارت دوم به اطلاعات گذشته دور اشاره دارد که بیانگر حافظه بلندمدت است.
 - عبارت سوم محاسبات کنونی ذهن است و به حافظه کاری اشاره دارد.
 - عبارت چهارم: مکان و زمان خاصی مربوط می‌شود و به حافظه رویدادی اشاره دارد.
 * نکته: حافظه معنایی و رویدادی جزو حافظه بلندمدت نیز محسوب می‌شوند؛ بنابراین باید سایر قسمت‌های درست پاسخ را مدنظر قرار داد. (روان‌شناسی - درس ۴ - ص ۹۵ تا ۹۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

ظرفیت گنجایش در هر دو حافظه حسی و بلندمدت نامحدود است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:
 (۱) نوع رمزگردانی حافظه حسی از نوع حسی ولی حافظه بلندمدت از نوع معنایی است.
 (۲) ظرفیت ذخیره‌سازی، حافظه کاری بیش از کوتاه‌مدت است.
 (۳) تمرین باعث انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت می‌شود. (روان‌شناسی - درس ۴ - ص ۹۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

در هر سه گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ دو تکلیف جداگانه به صورت همزمان انجام شده است و توجه بین دو تکلیف تقسیم می‌شود. اما در گزینه ۳ از حواس مختلف برای انجام یک تکلیف استفاده شده است؛ بنابراین تمرکز در این گزینه بیشتر از سایر گزینه‌هاست. (روان‌شناسی - درس ۳ - ص ۸۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

هر دو شرکت کننده با موفقیت هشدار کاذب روبه‌رو شده‌اند؛ یعنی علامت غایب را ردیابی کرده‌اند.
 - از دست دادن محرک هدف در این موقعیت به این صورت بود که افراد اعداد فرد را ببینند ولی دکمه را فشار ندهند.
 (درس ۳ - ص ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

محسن و مجید هم‌جنس هستند پس می‌توانند (همسان یعنی از یک تخمک و دارای ویژگی‌های وراثتی یکسان) و یا ناهمسان (یعنی از دو تخمک جدا) باشند. (روان‌شناسی - درس ۲ - ص ۴۰؛ سطح دشواری: آسان)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

- حساسیت نسبت به انتقاد دیگران ← پیامد تغییر شناختی.
 - افسوس یا پشیمانی ← رشد هیجانی
 - عضویت در بسیج که گروه سیاسی است ← رشد اجتماعی (ویژگی اجتماعی هویت)
 - جمله آخر اشاره به رشد درک اخلاقی دارد. (روان‌شناسی - درس ۲ - ص ۵۶، ۵۷، ۵۹، ۶۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

در روش مشاهده، اطلاعات باید به شکل دقیق ثبت شوند و تا جای ممکن از تعصب و پیش‌داوری به دور باشد.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مربوط به آزمون است.
- (۳) مربوط به مصاحبه است.
- (۴) مربوط به مصاحبه است.

(روان‌شناسی - درس ۱ - ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

- ارائه راهکار برای کاهش اضطراب ← مرحله چهارم اهداف ← کنترل
- پیش‌بینی خطرات ادامه یافتن اضطراب ← مرحله سوم اهداف ← پیش‌بینی (روانشناسی - درس ۱ - ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

زبان عربی

۸۱. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) نمی‌دانند. لَمْ + مضارع مجزوم: ماضی منفی
- (۳) روزی‌اش
- (۴) هر کدامشان (ص ۸۵)

۸۲. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) اگر - دور می‌شویم ← «إِنْ» ادات شرط می‌باشد.
- (۳) با مخالفت کردنش ← مُعَارَضَةٌ مصدر باب مفاعلة است نباید به صورت فعل ترجمه شود.
- (۴) با - ویژگی‌اش - دور می‌شود ← فعل «یجعلنا» متعدی است و نباید به صورت مجهول ترجمه شود. (ص ۷۴، ۵۴)

۸۳. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) بگردی - کارهایت ← فعل «صرت» ماضی است و اسم «عمل» مفرد می‌باشد.
- (۲) یاری برسان - دستانت ← واژه «معین» اسم است و نباید به صورت فعل ترجمه شود و اسم «ید» مفرد است.
- (۳) بیابان‌ها - دستانت ← واژه «الفلاة» مفرد بوده و نباید به صورت بیابان‌ها ترجمه شود. (ص ۲۶، ۲۰)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) راضی می‌کند - خشمگین کنی ← (فعل «تَرْضِي» مفرد مذکر مخاطب بوده و معنی خشنود می‌کنی می‌دهد) و (فعل «يُسَخِّطُ» مجهول است و معنای خشمگین شود می‌دهد).
- (۲) خشنود می‌شود ← (فعل «تَرْضِي» مفرد مذکر مخاطب بوده و معنی خشنود می‌کنی می‌دهد) و (فعل «يُسَخِّطُ» مجهول است و معنی «خشمگین شود» می‌دهد).
- (۴) خشمگین کنی ← (فعل «تَرْضِي» مفرد مذکر مخاطب بوده و معنای خشنود می‌کنی می‌دهد) و (فعل «يُسَخِّطُ» مجهول است و معنای «خشمگین شود» می‌دهد). (ص ۱۱)

۸۵. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه‌ها:

- (۱) فعل یعد ترجمه نشده است ← فعل «يُعَدُّ» مجهول است و معنای به شمار می‌آید - به شمار می‌رود، می‌دهد.
- (۳) فرزندان ← اسم «اولاد» جمع است و معنای فرزندان می‌دهد و همچنین ضمیر «ها» در فعل «يَقْدِمُها» نقش مفعول داشته و ترجمه نشده است.
- (۴) قرار داده‌اند فعل «قَدْ يَقْدِمُها» مضارع بوده و نباید به صورت ماضی ترجمه شود. (ص ۲، ۴۱)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه‌ها:

(۱) مضي: گذشت

(۳) أسرعوا: بشتابید / أنقذوا: نجات دهید (در افعال مزید به‌جز دو باب تفاعل و تفعّل، اگر حرکت عین‌الفعل – باشد، فعل امر است.)

(۴) کان ل: داشت. (حرف جر «ل» در ابتدای جمله در ابتدای جمله معنای داشتن در زمان حال را می‌دهد و در صورتی که با «کان» ظاهر می‌شود معنای داشتن در گذشته.) (ص ۶۷، ۴۸، ۱۹، ۷۸)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

از خدا می‌خواهم که اخلاقت را خوب کند. ← افعال باب تفعیل اکثرأ متعدی هستند و فعل «أَنْ يُحَسِّنَ» مضارع باب تفعیل است.

(ص ۷، ۸، ۱۲)

۸۸. گزینه ۲ درست است.

ردّ گزینه‌ها:

(۱) هجرتُ مرا ترک کنند معادل «هجرتی» است.

(۳) مَزَّرَ فعل «تَلَحَّ» خواهد شد، آینده است و باید با سَ، سوف ظاهر شود.

(۴) إنَّ در اسلوب شرط، ادات شرط إنَّ نداریم! (عربی (۲) - درس ۲)

در اعماق دریاها و اقیانوس‌ها تعدادی موجود زنده زندگی می‌کنند که تعجب برانگیز است و عظمت خالق متعال در آن‌ها آشکار است و از جمله این ماهی‌های پرنده‌ای هستند که در دریاها مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری زندگی می‌کنند نوعی ماهی هستند که مانند پرندگان پرواز می‌کنند و حتی از پرندگان سرعت بیشتری دارند. این نوع ماهی با سرعت بالایی بین بیست و پنج تا سی و پنج کیلومتر در نزدیکی سطح آب شنا می‌کند. دریا و ناگهان باله‌های سینه‌ای آن شبیه بال می‌شود، در همین حال، این ماهی با باله‌ای شکافته به قسمت پایین دم تکیه می‌کند که سر و سینه‌اش را هل می‌دهد و سپس با تکیه بر باله‌های بلند و پهن خود به هوا پرتاب می‌شود. این ماهی از ترس نزدیک شدن به کشتی یا فرار از دست دشمن به پرواز متوسل می‌شود و می‌تواند در فاصله تقریباً چهل متری پرواز کند، اما به سختی می‌توان آن را پرواز واقعی مانند پرندگان دانست. (درس ۳)

۸۹. گزینه ۳ درست است.

در انتهای متن آمده است که سخت هست باور کردن اینکه پرواز این ماهی حقیقتاً مثل پرندگان باشد. بنابراین گزینه خطا می‌باشد.
ردّ گزینه‌ها:

(۱) اشاره دارد به هرویا من العدو ...

(۲) اشاره دارد به تتحول زعانفها الصدرية

(۴) اشاره دارد به تلجأ إلى الطيران خوفا ...

۹۰. گزینه ۴ درست است.

با توجه به متن: ماهی پرنده بین ۲۵ تا ۳۵ کیلومتر شنا می‌کند که متوسط آن می‌شود ۳۰ و با تکیه بر بخش پایینی دمش
ردّ گزینه‌ها:

(۱) از پرندگان سریع‌تر هست در پرواز نه از ماهی‌ها در حرکت و شنا کردن

(۲) در مناطق استوایی و نیمه استوایی زندگی می‌کند نه صحرایی

(۳) این ماهی بالای سطح آب پرواز می‌کند نه پایین آن

۹۱. گزینه ۱ درست است.

عبارتی که تعجب و تحسین را اشاره می‌کند همین گزینه هست (ای کسی که نشانه‌هایش در هر چیزی هست و شگفتی‌هایش در دریاها است.)
ردّ گزینه‌ها:

(۲) اشاره به شعور و درک موجودات دارد که مشابه انسان است و در متن هم به آن اشاره نشده است.

(۳) اشاره به شناخت خداوند دارد.

(۴) اشاره به موجودات بزرگ و کوچک در دریا دارد و در متن به آن اشاره‌ای نشده است.

۹۲. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) الأسماک : مجرور به حرف جر «ین» است.

(۲) أسرع : خبر است. ضمیرهای منفصل (هو، هما، هم، هر، ...) همواره مبتدا هستند و نیازمند خبر.

(۳) تتحول : مؤنث غایب است؛ زیرا علامت مخاطبی نداریم! (عربی (۲) - ص ۳۲)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها : نکته: باب تفعل اکثرأ لازم است.

(۲) زعائف: فاعل است . مرفوع نکته: باب تفعل اکثرأ لازم است.

(۳) اقترب: مصدر مزید است از باب افتعال.

(۴) تعتمد: له حرفان زائدان. فعل «تعتمد» از باب افتعال بوده که دارای دو حرف زائد است. (عربی (۲) - درس ۱)

۹۴. گزینه ۲ درست است.

محافظة به شکل محافظه درست است. عین الفعل باب «مُفَاعَلَةٌ» همیشه با - ظاهر می‌شود! (عربی (۲) - ص ۵۸)

۹۵. گزینه ۳ درست است.

بطور کلی جواب شرط به ۲ صورت می‌آید:

۱- فعل ج شرط ۲- جمله ج شرط که جمله جواب شرط می‌تواند اسمیه یا فعلیه باشد.

جواب شرط (فهذا الحزام الفضی لك) می‌باشد که جمله اسمیه است. (پدرم گفت: اگر در امتحانات موفق شوی این کمربند نقره‌ای برای تو است.)

ردّ گزینه‌ها:

(۱) یسلم جواب شرط به شکل جمله فعلیه است .

(۲) سوف تحلّ جواب شرط به شکل جمله فعلیه است.

(۴) لن تقدّر جواب شرط به شکل جمله فعلیه است

(درس ۳)

۹۶. گزینه ۴ درست است.

فعلی که اسم نکره ماقبلش را توضیح می‌دهد در واقع همان جمله وصفیه است و فعل یَعْمُج «موصوف نكرة «معجم» را وصف می‌کند (لغت‌نامه‌ای است که جمع می‌کند ...)

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) هشام اسم معرفه است. موصوف جمله وصفیه حتماً اسم نکره است و هشام معرفه به علم (اسم خاص) است.

(۲) قبل از ینقذ حرف ربط واو آمده پس نمی‌تواند توضیح دهد اسم ماقبلش را. اگر بین اسم نکره و فعل بعد آن ادات عطف (و

- ف - بل - ثم - ...) بیاید جمله وصفیه از بین می‌رود.

(۳) القریه معرفه است. و نمی‌تواند جمله وصفیه بگیرد.

(ص ۵۸)

۹۷. گزینه ۲ درست است.

اسم تفضیل در مقام مقایسه بر اساس آموزش کتاب درسی بر وزن أفعال می‌آید و ترکیب «فُعَلی مِنْ» به هیچ عنوان نداریم. و فقط برای مقایسه از ترکیب «أفعل مِنْ» استفاده می‌کنیم.

ردّ گزینه‌ها:

(۱) بهترین خانه‌های شما أَحَبَّ صحیح آمده است.

(۳) الصغری صفت است و مقایسه در اینجا با اسم تفضیل أحسن می‌باشد که هر دو به شکل صحیح به کار رفته‌اند

(۴) أنجح برای مقایسه آمده و صحیح می‌باشد (عربی (۲) - ص ۶)

۹۸. گزینه ۱ درست است.

دهان‌ها، گونه، زبان‌ها، دندان‌ها (از اعضای بدن هستند).

ردّ گزینه‌ها:

(۲) اعتبار مالی، موزه، سیم کارت، شارژ که موزه ناهماهنگ است.

(۳) مایع، چپ، راست، چپ که مایع ناهماهنگ است.

(۴) روباه‌ها، سگ‌ها، خر‌ها، برنامه‌ها که برنامه‌ها ناهماهنگ است. (ص ۶۱-۷۴)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

بر اساس آموزش کتاب درسی فعل نهی همان فعل مضارع است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

(۱) مصدر یکرم: إکرام است از باب إفعال. (۲) تقرّب: فعل ماضی از اللغائب باب تفعّل است. (۴) تنتبّهوا: فعل

مضارع از اللغائب باب تفعّل است. (ص ۸۲، ۵۹، ۳۲)

۱۰۰. گزینه ۲ درست است.

مضارع معادل التزامی فعل شرط و بعد از حروف ناصبه و بعد از لای نهی غایب و متکلم و ل امر غایب و متکلم است. (لکیلا

تشکروا: تا احساس نکنید) ← لکی (حرف ناهیه) + لانی + تشعروا

ردّ گزینه‌ها:

(۱) لا یضیع: تباه نمی‌کند و لانی است نه نهی/ نفع فعل ماضی است نه مضارع

(۳) اعلموا: بدانید/ تساعد: کمک می‌کند/ تعلم: مصدر است نه فعل

(۴) یظهر فعل مضارع: آشکار می‌شود (درس ۲ . ۴ . ۶)

تاریخ (۲)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(پ) انگیزه اصلی نویسندگان تاریخ محلی، ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

(ت) تاریخ‌های سلسله‌ای در دوره اسلامی در ایران رواج یافت، فرمانروایان بزرگ و کوچک، به منظور ثبت و ضبط رویدادهای دوران خود، معمولاً ادیبان و دانشمندان را تشویق و مأمور به تدوین این رویدادها می‌کردند. (تاریخ (۲) - درس ۱، ص ۴، ۵، ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) کتاب مروج الذهب مسعودی به سبک تاریخ‌نگاری تحلیلی است.

(۲) تعریف ارائه‌شده در رابطه با تاریخ‌نگاری تحلیلی است.

(۴) تعریف ارائه‌شده در رابطه با تاریخ‌نگاری روایی است.

- مورخ در تاریخ‌نگاری روایی، روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد را با آوردن اسناد، ذکر می‌کند، مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کنند.

(تاریخ (۲) - درس ۱، ص ۱۷ و ۱۸)

مباحث تکمیلی:

- منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی.

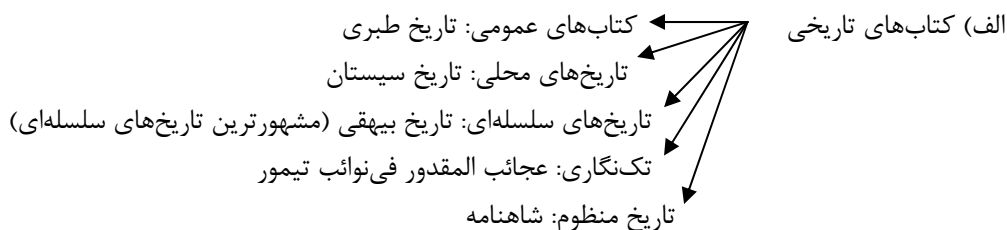
۱- منابع غیرنوشتاری

الف) محوطه‌ها و بناهای تاریخی

ب) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان

پ) آثار شفاهی (تاریخ (۲) - درس ۱، ص ۲ و ۳)

۲- مراجع و منابع نوشتاری.

الف) کتاب‌های تاریخی: تاریخ طبری
تاریخ‌های عمومی: تاریخ طبری
تاریخ‌های محلی: تاریخ سیستان
تاریخ‌های سلسله‌ای: تاریخ بیهقی (مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای)
تک‌نگاری: عجائب المقدور فی نوائب تیمور
تاریخ منظوم: شاهنامه

ب) سفرنامه‌ها: سفرنامه ناصر خسرو
پ) نوشته‌های جغرافیایی المسالك والممالك
ت) ادبیات و متون ادبی: شاعرانی چون انوری در قصیده اهل خراسان، سعدی در بوستان و گلستان و حافظ در دیوانش
ث) سیاست‌نامه‌ها و اندرزنامه‌ها

ج) سایر نوشته‌ها (تاریخ) (۲) - درس ۱، ص ۴ تا ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

پاسخ سؤالات مطرح‌شده:

الف) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه یهود و عرب بودند، گروه یهود متشکل از چندین قبیله بودند که در سده‌های نخست میلادی به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به یثرب کوچ کرده بودند. قبیله‌های عرب آن شهر، از جمله دو قبیله بزرگ اوس و خزرج نیز از یمن به آن دیار مهاجرت کرده بودند.

ب) در مراسم حج سال سیزدهم بعثت نیز، ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمانی بستند که به عقبه دوم مشهور است. پیمان عقبه دوم، بیانگر نفوذ و گسترش چشمگیر اسلام در یثرب بود؛ زیرا شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف، به ویژه اوس و خزرج، در آن حضور داشتند.

پ) پیمان نامه عمومی یا به تعبیر رایج در عصر ما، قانون اساسی مدینه، مهم‌ترین اقدام پیامبر برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجمی در چارچوب دین اسلام به شمار می‌رود.

ت) در سال نخست هجرت، به دنبال نزول آیات جهاد، رسول خدا تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت. در اواخر همان سال، مسلمانان چندین عملیات نظامی و اطلاعاتی محدود در خارج از مدینه انجام دادند. (تاریخ) (۲) - درس ۴، ص ۳۰، ۳۲، ۳۵ و ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

یکی از اقدام‌های برجسته امویان، توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. معاویه این اقدام را به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا انجام داد. مسلمانان از آن زمان به بعد به اهمیت ابعاد نظامی، ارتباطی و تجاری دریا و دریانوردی، توجه بیشتری نشان دادند. (تاریخ) (۲) - درس ۶، ص ۵۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

تشکیلات اداری مالی حکومت اسلامی در زمان پیامبر بسیار ساده بوده. اعراب مسلمان به دلیل آنکه سررشته‌ای در تشکیلات اداری و امور کشورداری نداشتند، پس از آنکه ایران شام و مصر را فتح کردند، تشکیلات و نهادهای اداری سرزمین‌های فتح شده را حفظ کردند.

در دوران خلافت امویان، دیوان‌های دیگری پدید آمد. یکی از اقدام‌هایی که به دستور عبدالملک مروان، خلیفه اموی انجام گرفت، برگرداندن خط و زبان دیوان از فارسی به عربی بود. (تاریخ) (۲) - درس ۷، ص ۷۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

ابتدا برانداختن حکومت لخمیان توسط خسرو پرویز (الف)

شکست سپاه اعراب از سپاه ایران در جنگ جسر در سال (۱۳ق) (ت)

پیروزی سپاه اعراب مسلمان در قادسیه به سپاه ایران در سال (۱۴ق) (پ)

پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند سرنوشت حکومت ساسانی را قطعی کرد. در سال (۲۱ق) (ب)

(تاریخ) (۲) - درس ۸، ص ۸۱، ۸۲ و ۸۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

در دوره سلجوقی، به دلیل رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری، طبقه بازرگان شهری پیش از پیش اهمیت یافت و بازرگانان به یکی از مهم‌ترین گروه‌های اجتماعی تبدیل شدند. در شهرها مشاغل و حرفه‌های گوناگونی وجود داشت. ری، اصفهان، مرو و نیشابور از جمله شهرهای مهم این دوره بودند. (تاریخ (۲) - درس ۱۰ - ص ۱۰۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

فرمانروایان غزنوی بخوبی دریافته بودند که برای اداره قلمرو روبه توسعه خود به تشکیلات دیوانی و دیوان‌سالاران ایرانی نیاز دارند. از همین رو بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل‌بویه را به خدمت گرفتند. سلجوقیان نیز از آغاز حکومت با به‌کارگیری دیوان‌سالارانی همچون عمیدالملک کندی و خواجه نظام‌الملک توسی، نظام اداری ایران را کامل‌تر و گسترده‌تر کردند. (گزینه ۳)

در این بین، نقش نظام‌الملک در ساختار نظام اداری ایران عصر سلجوقی به اندازه‌ای برجسته است که دوران وزارت وی را می‌توان «عصر نظام‌الملک» نامید. (گزینه ۱)

خواجه نظام‌الملک با نیروی سرکش امیران و نظامیان سلجوقی که به سنت‌های قبیله‌ای خود همچنان وفادار بودند، مقابله کند. نظام اداری دوره هخامنشیان، تداوم نظام اداری سلجوقی بود، با این تفاوت که اختیارات برخی دیوان‌ها نسبت به دوره سلجوقی کم شد، برخی دیگر تغییر نام یافت و برخی دیوان‌های جدید نیز تشکیل شد.

در این دوره، قدرت و نقش وزیر نسبت به دوره سلجوقی به شدت کاهش یافت و حتی در مواردی منصب وزیر حذف شد. (گزینه ۴)

(تاریخ (۲) - ص ۱۰۵، ۱۰۷ و ۱۰۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

پاسخ سؤالات مطرح‌شده:

(الف) موج دوم توسط هولاکوخان نوه چنگیزخان صورت گرفت و به تأسیس حکومت ایلخانان انجامید (۶۵۴ ق).

(ب) مغولان پس از فتح بغداد، به شام یورش بردند، اما در عین جالوت (نام محلی در کشور فلسطین) از سپاه حکومت مملوکان مصر شکست خوردند و از ادامه پیشروی باز ماندند.

(پ) الجایتو جانشین غازان و پسرش ابوسعید مسلمان بودند. مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ ق) آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی بود.

(ت) تیمور به شهرسازی علاقه‌مند بود. او هنرمندان و صنعت‌گران شهرهایی را که فتح می‌کرد به سمرقند، پایتخت خود می‌فرستاد تا در آبادانی و زیبایی آن شهر بکوشند. (تاریخ (۲) - درس ۱۱، ص ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

پاسخ سؤالات مطرح‌شده:

(الف) در دوره فرمانروایی ایلخانان، زبان فارسی، در قلمرو نظم و نثر، روبه‌رشد گذاشت و به احیا و هویت ایرانی کمک کرد. در این دوره، شعر حماسی و شاهنامه سرایی متداول بود.

(ب) در این دوره، شعر و شاعری گسترش فراوانی در میان مردم عادی داشت و بسیاری از شاعران از میان قشرهای مختلف مردم برخاستند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۲، ص ۱۳۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

ایلخانان مغول از مشوقان پدید آوردن شاهنامه‌های مصور به شمار می‌روند. نمونه باقی‌مانده آن، شاهنامه مشهور به (دموت) است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- هنر نگارگری و نقاشی در عصر ایلخانی و تیموری رونق و رشد بسزایی داشت. در عصر ایلخانان، هنر نگارگری که تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود، بیشتر در کتاب‌آرایی و مصور ساختن کتاب‌های تاریخی و متون ادبی و نیز کتاب‌های پزشکی، جانورشناسی و نجوم جلوه‌گر شد.

- ۲- کیفیت خوب و فراوانی کاغذ و مواد نگارگری از قبیل رنگ و طلا در پدید آمدن کتابهای مصور به هنرمندان کمک زیادی کرد.
- ۳- بعضی از سلاطین و وزیران عصر تیموری هنرمندان را تشویق می‌کردند.
- (تاریخ (۲) - درس ۱۲، ص ۱۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

طریقت صفویان در قرن نهم هجری تحت تأثیر شرایط فکری و فرهنگی جامعه ایران، نخست به مذهب تشیع گرایش یافت و سپس به جنبشی سیاسی و مذهبی تبدیل شد. با اینکه در تصوف عزلت‌جویی و دوری از امور دنیوی ترویج می‌شود، اما رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی روی آوردند. (تاریخ (۲) - درس ۱۳، ص ۱۳۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ت) از مدارس معروف عصر صفوی در اصفهان می‌توان به مدرسه چهارباغ، مشهور به مدرسه مادرشاه و مدرسه شیخ لطف‌الله اشاره کرد.

(ث) عصر صفویان یکی از دوره‌های درخشان معماری ایران است. معماری ایرانی در این دوره، با برخورداری از تجارب معماری فاخر عصر تیموری و نیز در سایه ثبات و امنیت و حمایت پادشاهان به‌ویژه شاه‌عباس اول، شکوفا شد. (تاریخ (۲) - درس ۱۴، ص ۱۴۸، ۱۴۹ و ۱۵۲؛ سطح دشواری: آسان)

جغرافیا (۲)

۱۱۴. گزینه ۴ درست است.

ساعات‌های آفتابی زیاد و شدت تابش انرژی خورشیدی، باعث احداث بزرگ‌ترین نیروگاه خورشیدی در مراکش است.

(جغرافیا (۲) - درس ۵، ص ۵۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

پدیده پخش یا انتشار فرآیندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان، مذهب، افکار و ایده‌ها، نوآوری و ... از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) کشورهایی که از نظر زبانی هم خانواده‌اند، یک ناحیه زبانی محسوب می‌شوند.

(۳) عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ زبان است.

(۴) در بین عناصر اصلی فرهنگ دین، نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد.

(جغرافیا (۲) - درس ۵، ص ۶۹، ۷۴؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

این صنایع با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند. (های‌تک صنایع نوین)

(جغرافیا (۲) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی سواحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد. (جغرافیا (۲) - درس ۷، ص ۹۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت فرهنگی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آن‌ها تفاوت دارد نه حدود ناحیه‌بندی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قسمتی از کار جغرافی‌دان برای ناحیه‌بندی است.

(۳) مربوط به معیارهای مربوط به ناحیه‌بندی با توجه به عوامل طبیعی است.

۴) مربوط به معیارهای مربوط به ناحیه‌بندی باتوجه به عوامل انسانی است. (جغرافیا (۲) - درس ۱، ص ۴، ۵، ۶ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)
۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

هر ناحیه جغرافیایی دارای یک کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد. به‌طور مثال ساوان یک ناحیه انتهایی بین جنگل‌های استوایی و صحرای بزرگ است هرچه به سمت صحرا پیش می‌رویم، یا بارندگی کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر می‌شود.
 بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) مربوط به عوامل تغییر براساس عوامل انسانی است.

۲) تعریف مربوط به تغییر نواحی براساس فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی است.

۳) تغییر مرزبندی براساس مرزهای سیاسی و اداری است. که منطبق بر مرزهای نواحی طبیعی نیست.

(جغرافیا (۲) - درس ۲، ص ۱۵، ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

تروپوسفر (وَرْد سپهر) - آنتی‌سیکلون - استوایی

الف) تروپوسفر (وَرْد سپهر): اولین لایه هواکره است تا ارتفاع ۱۸ km تمام تغییرات اقلیمی در این لایه رخ می‌دهد.

ب) آنتی‌سیکلون (پرفشار یا فشار زیاد)

پ) تعداد مولکول‌های هوا زیاد - فاصله مولکول‌ها کم - وزن هوا زیاد و هوا میل به سقوط دارد.

آنتی‌سیکلون با حرف H نشان داده می‌شود. (جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۹ تا ۳۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

الف) برخان (تپه‌ماسه‌ای هلالی شکل):

یکی از اشکال تراکمی (رسوب‌گذاری) ناشی از عمل باد در نواحی بیابانی است، و به تپه ماسه‌ای هلالی شکل که منفرد است و دو زائده یا بازو در جهت باد دارد.

ب) کِلوت (باردانگ):

یکی از اشکال کاوشی (حفره مواد) ناشی از عمل باد در مناطق بیابانی است در رسوبات نرم دریاچه‌های قدیمی شکل می‌شود، باد بخش‌های نرم‌تر را تخریب و بخش‌های مقاوم‌تر باقی می‌ماند.

کِلوت (باردانگ)

پ) هودو (ستون سنگی - گرزدیو - اشکال قارچی شکل):

یکی از اشکال کاوشی باد در نواحی بیابانی است.

باد بخش‌ها و رسوبات نرم‌تر را از بدنه اصلی ستون جدا و بخش‌های سخت باقی می‌ماند که به‌صورت قارچ نشان داده می‌شود.

ت) اشکال تراکمی یا (رسوب‌گذاری):

حاصل انباشته شدن (رسوب‌گذاری) مواد در مناطق بیابانی در اثر وزش باد است.

(جغرافیا (۲) - درس ۴، ص ۴۷ و ۴۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

پس از جنگ جهانی اول و دوم، نهضت‌های استقلال‌طلبانه در کشورهای مستعمره بیشتر شد و به‌تدریج، کشورهای مستعمره به استقلال دست یافتند و به عضویت سازمان ملل متحد درآمدند. بدین ترتیب دوره استعمار کهن که در آن قدرت نظامی و اشغال سرزمین‌ها اهمیت ویژه‌ای داشت، به پایان رسید اما رابطه نابرابر اقتصادی بین نواحی جهان همچنان ادامه پیدا کرد و شکل‌های جدیدی به‌خود گرفت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

موارد گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ دربارهٔ پیشینهٔ تعامل و روابط اقتصادی در جهان درست بیان شده‌اند.

(جغرافیا (۲) - درس ۸، ۱۰۱ و ۱۰۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

مرکز: منظور از مرکز، کانون‌های سلطهٔ اقتصادی بر جهان است. کشورهای توسعه‌یافتهٔ صنعتی که از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند، مرکز نامیده می‌شوند. این کشورها مانند یک قطب آهن‌ربا عمل می‌کنند و بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کنند.

الف) از ویژگی‌های کشورهای اقتصادی مرکز، برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته، فناوری بالا و نیروی ماهر و متخصص، و زیرساخت‌های مناسب برای توسعهٔ اقتصادی و رفاه اجتماعی است.

پ) از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان استفاده می‌کنند.

ت) کشورهای مرکز، از طریق سرمایه‌گذاری یا شرکت‌های چندملیتی از نیروی کار ارزان قیمت کشورهای پیرامون استفاده می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «ب»، نادرست است؛ زیرا مربوط به کشورهای پیرامونی است. مورد «الف» درست است.

۳) مورد «ب» نادرست ولی مورد «پ» درست است.

۴) «الف» و «ت» درست ولی «ب» نادرست است.

(جغرافیا (۲) - درس ۸، ص ۱۰۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

ناحیهٔ سیاسی ویژه، ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد؛ مانند نواحی خودمختار و مناطق آزاد تجاری. مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعهٔ صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالا بپردازند. به‌طور کلی در این مناطق، به مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد. برخی صاحب نظران معتقدند که همهٔ مناطق آزاد در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند؛ زیرا در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعهٔ اقتصادی کمک کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تسهیل تجارت بین کشورها از اهداف تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای (ناحیه‌ای) است.

۲) در ناحیهٔ سیاسی ملی: هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی ملی محسوب می‌شود.

۴) ناحیهٔ سیاسی فراملی عبارت است از چند کشور که تحت ادارهٔ یک نظام مدیریت منطقه‌ای قرار گرفته‌اند مانند اتحادیه اروپا نواحی آزاد تجاری از نظر برخی صاحب‌نظران از اهداف خود دور افتاده‌اند ولی موجب ضرر اقتصادی نشده‌اند.

(جغرافیا (۲) - درس ۸ و ۹، ص ۱۰۹ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

الف) اگر رود مرز بین دو کشور باشد، برای تعیین مرز از خط مُنصّف یا تالوگ استفاده می‌کنند. خط منصف خطی است که از وسط رودخانه می‌گذرد و فاصلهٔ مرز از هر دو ساحل به یک اندازه است.

ب) مرزهای غیرطبیعی یا مصنوعی با توافق دو کشور همجوار بر روی زمین تعیین و علامت‌گذاری می‌شود؛ مانند مرز ایران و افغانستان.

پ) در الگوی فدرال از نظام سیاسی فدرال، قوانین آموزش و پرورش، نوع برنامه‌های درسی و دوره‌های تحصیلی در ایالت‌های مختلف متفاوت است مانند استرالیا.

ت) مانند استرالیا مرزهای پیشتاز مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) الف) برای تعیین مرز دریایی، ابتدا خط مبنا را معین می‌کنند. پ) در نظام سیاسی ترکیبی بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است (ت) مرزهای تطبیقی مرزهایی هستند که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند.

۳) الف) در امتداد رشته کوه‌ها، خط‌الرأس کوه‌ها در نظر گرفته می‌شود. پ) در نظام سیاسی ترکیبی بخش اعظم کشور به صورت تک ساخت اداره می‌شود. ت) استفاده از پدیده‌های طبیعی در تعیین مرز استفاده می‌کنند.

۴) مورد «الف» درست «ب» مرز میان ایران و ترکیه پدیده طبیعی است مورد «پ» نظام سیاسی فدرال دو سطح دارد: ۱- فدرال ۲- ایالت مورد پ مرزهای تحمیلی مورد درگیری‌هایی می‌شود. (جغرافیا ۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۰، ۱۳۹؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

فلسفه (۱)

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

فیلسوف باید به مبحث وجود پردازد اما دانستن ریشه مشکلات بشری کار فیلسوف نیست؛ زیرا بسیاری از مشکلات بشری از حوزه مطالعه فیلسوف بیرون است. (فلسفه ۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

اینکه هستی ثابت است یا متغیر یک بحث عقلی است که حوزه مطالعه آن فلسفه اولی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

اینکه خواب دیدن کار روح است یا مغز می‌توان آن را در روان‌شناسی یا دانش پزشکی آن را مورد مطالعه قرار داد (ردّ گزینه ۱) مهم‌ترین نیاز انسان چیست در روان‌شناسی مورد توجه است چنان‌که مازلو بدان اشاره دارد. (ردّ گزینه ۲) اینکه تمام پیامبران دارای شریعت هستند یا نه یک بحث دینی است نه فلسفی (ردّ گزینه ۴) (فلسفه ۱) - درس ۱؛ سطح دشواری: سخت)

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

یکی از فایده‌های آموختن منطق، توانایی تشخیص مغالطه و خارج کردن آن‌ها از باورهاست. فلسفه از این توانایی منطقی کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرهای نادرست، تشخیص داده شود و راه رسیدن به باورهای درست هموار گردد. رهایی از عادت‌های غیرمنطقی، تلاش اندیشمندان و فیلسوفان نسبت به مردم عادی است. (فلسفه ۱) - درس ۳؛ سطح متوسط)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

از هر تمدنی آثار مکتوب بر جای نمانده است که به ما کمک کند اندیشه‌های فلسفی آنان را دریابیم. برای فلسفه همانند سایر دانش‌ها زمان و مکان مشخصی نمی‌توان تعیین کرد. (فلسفه ۱) - درس ۴؛ سطح دشواری: ساده)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

سقراط اگر چه در جست‌جوی حقیقت بود اما وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری مطرح می‌کرد به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را حق بود از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. (فلسفه ۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

هدف آنان پیروزی بر رقیب بود نه دانشی که با فهم انسان سازگار باشد (ردّ گزینه ۱) اینان در پی رسیدن به حقیقت نبودند (ردّ گزینه ۳) با توجه به آنچه آن‌ها می‌گفتند اخلاق در نزدشان امری زمینی بود نه آسمانی. (ردّ گزینه ۴) (فلسفه ۱) - درس ۱، ۴ و ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

شناخت عقلی شناخت کلی است (ردّ گزینه ۳) شناخت شهودی و وحیانی می‌تواند آینده را نیز در بر گیرد. (ردّ گزینه‌های ۴ و ۲) (فلسفه ۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

در تمثیل غار زنجیرها که از همان ابتدا آدمیان را در بند کشیده‌اند باورهای آنان است که اجازه اندیشیدن به افراد نمی‌دهد بنابراین نمی‌تواند نماد حیرت فلسفی باشد. (ردّ گزینه ۲) غار می‌تواند نماد خود دنیا باشد. (ردّ گزینه ۳) مسیری که زندانی تا بیرون غار طی می‌نماید همان تفکر و نگاه فلسفی است که باعث می‌گردد باورهای غلط را وانهد. (ردّ گزینه ۴) (فلسفه ۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۲ نادرست است؛ زیرا شناخت قوانین عام بر هستی در حوزه هستی‌شناسی است و نه معرفت‌شناسی. گزینه‌های ۳ و ۴ درباره فلسفه مضاف، درست است، نه معرفت‌شناسی. (فلسفه (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۱ مربوط به عرفان است که پیر به‌عنوان راهنمای سالک قرار می‌گیرد و سالک می‌بایست این مسیر را به‌سوی کمال با کمک او طی کند. گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ می‌تواند مربوط به عشق زمینی نیز باشد. (فلسفه (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

معرفت وحیانی مخصوص انبیاء است و هر کسی که به تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال‌طلبی همراه با عبادت بی‌ریا پرداخت و یا از عالی‌ترین مرتبه شهودی برخوردار بود بدان مرتبت نمی‌رسد. (ردّ گزینه ۱ و ۲) وحی نیازمند تأیید عقلی نیست اگر چه با عقل ناسازگار نیست و شهود نیز الزاماً به تأیید عقلی محتاج نیست.

(فلسفه (۱) - درس ۶ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

در نزد پراگماتیست‌ها حقیقت، امری ثابت نیست و تغییرپذیر است و در گذر زمان توسعه و تغییر می‌پذیرد. چون تابعی از فایده و منفعت است. از این دیدگاه از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید پس نباید هدف را کشف واقعیت قرار دهیم.

(فلسفه (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

روح انسان، آخرین درجه تکاملی است که موجود زنده می‌تواند به آن برسد دیدگاه ملاصدرا است نه سهروردی. (ردّ گزینه ۱) انسان ترکیبی از نور و ظلمت است نفس او جنبه روحانی یا نور است و بدن او جنبه ظلمانی دارد. (ردّ گزینه ۲) نفس انسان حقیقتی مربوط به مشرق بوده که از آن دور افتاده است و در مغرب که دنیا باشد گرفتار آمده است. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱ دیدگاه دکارت در مورد نفس انسان است نه کانت (ردّ گزینه ۱) روح تابع قوانین فیزیکی نیست اگر چه بدن تابع آن است این دیدگاه نیز مربوط به دکارت است (ردّ گزینه ۳) کانت نفس را واقعی می‌دانست نه ساختگی و غیرواقعی. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: ساده)

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه حکمت متعالیه، روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است (ردّ گزینه ۱) ظرفیت روح را پایانی نیست اگر چه این استعداد به معنای رسیدن حتمی آدمی به کمالات نیست. (ردّ گزینه ۳) و در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم نیست وی چه هویتی خواهد داشت. (ردّ گزینه ۴) (فلسفه (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۱ درست است.

عقل با کمک گرفتن حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی (شناخت تجربی) است که می‌تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت آگاه شده و قوانین طبیعی را بشناسد. (ردّ گزینه ۲) درک حالات درونی مانند علل شادی و افسردگی تنها با کمک عقل قابل بررسی است (ردّ گزینه ۳) قاعده «هر پدیده علتی ویژه دارد» یک قاعده عقلی است نه تجربی. (ردّ گزینه ۴)

(فلسفه (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه بیکن علت گرفتار شدن علوم تجربی در خرافات و تعصبات بی‌جا دنباله‌روی ارسطو و تکیه بر استدلال‌های عقلانی بوده است نه تجربی (ردّ گزینه ۱) پذیرش گزاره‌های عقلانی را عاملی می‌دانند که دکارت را از تجربه‌گرایان تفکیک کرد (ردّ گزینه ۳) کنت باوری به شناخت شهودی نداشته است (ردّ گزینه ۴) (فلسفه (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: ساده)

۱۴۳. گزینه ۴ درست است.

اینان علاوه بر این که تنها راه رسیدن به شناخت و معرفت را تجربه می‌دانستند، معتقد بودند که اصولاً آن دسته از مفاهیم و گزاره‌ها که تجربه‌پذیر نیستند و از طریق تجربه نمی‌توانند مورد بررسی قرار گیرند، بی‌معنا هستند و این گونه مفاهیم غیرقابل اثبات یا ابطال بوده لذا اصولاً قابل بررسی علمی نیستند. (فلسفه (۱) - درس ۸، ص ۶۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

به باور داروینیست‌ها اگر انسان به اخلاق و فضائل اخلاقی توجه می‌کند، به این سبب نیست که فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود دارد، بلکه به این علت است که انسان وارد زیست اجتماعی شده است؛ بنابراین رسیدن به فضیلت و رعایت اصول اخلاقی او را به سوی زندگی اجتماعی نبرده بلکه بر عکس زندگی اجتماعی او را واداشته که اخلاق را رعایت کند.
(فلسفه (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۵. گزینه ۳ درست است.

از دیدگاه ارسطو، نفس انسان در هنگام تولد حالت بالقوه دارد و در هیچ چیزی فعلیت ندارد حتی حالات احساسی (ردّ گزینه ۱) و کمال طلبی را در طول زندگی به صورت تدریجی به دست می‌آورد. (ردّ گزینه ۲) بدن بدون نفس، مرده است نه بالعکس (ردّ گزینه ۴)
(فلسفه (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه دهم، یازدهم و دوازدهم

برگزاری آزمون تشریحی
قبل از امتحانات نهایی کشوری

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjsheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲۹۶۶

sanjshserv

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸۴۴۷۹۱-۳

www.sanjshserv.ir